

รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

กรรมการบริษัททับซ้อน: ข้อได้เปรียบหรือข้อเสียเปรียบสำหรับองค์กรมหาชน

Interlocking Directorates: Advantages or Liabilities for Public Firms

ดร. ชงชัย ศรีวรรณนะ

ภาควิชาบริหารธุรกิจ วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา โทรศัพท์ 086-305-3331

ทุนอุดหนุนการวิจัยประเภทโครงการสนับสนุนการวิจัยเพื่อส่งเสริมการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ประจำปี ๒๕๕๒

บทคัดย่อภาษาไทย

243177

งานวิจัยชิ้นนี้ถูกออกแบบให้มีการศึกษาและเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปฐมภูมิและทฤษฎีภูมิ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ มีคำถามวิจัยเริ่มต้นที่ว่า การมีเครือข่ายกรรมการทับซ้อนในรูปแบบใด (เครือข่ายแบบแนวนอนหรือเครือข่ายแบบหลวม) จะส่งผลกระทบต่อระดับรายได้และกำไรของบริษัทมหาชนตามรายชื่อในตลาดหลักทรัพย์หรือไม่ และในระดับใด ในการเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน นักวิจัยได้เก็บข้อมูลประชากรบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 491 บริษัท โดยพิจารณารายชื่อกรรมการบริษัททั้งหมดจำนวน 7,135 ตำแหน่งระหว่างปี 2003 ถึง 2008 มีการจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินการทางการเงินของปีถัดมาเพื่อสะท้อนผลกระทบของลักษณะกรรมการทับซ้อน มีการเก็บข้อมูลของตัวแปรควบคุม คือ ขนาดสินทรัพย์ กรรมการบริษัทภายนอก และ จำนวนกรรมการทับซ้อนภายใน ผลงานวิจัยพบว่าเครือข่ายกรรมการทับซ้อนแบบแนวนอนส่งผลในทิศทางบวก ในขณะที่เครือข่ายกรรมการทับซ้อนแบบหลวมส่งผลในทิศทางลบต่อผลการดำเนินการทางการเงินของบริษัทมหาชนที่ทำการศึกษาย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอภาพที่มาของกรรมการทับซ้อนที่น่าสนใจ ว่ากรรมการทับซ้อนเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ เป็นการสร้างการยอมรับของสังคมมากกว่าสร้างความได้เปรียบด้านอื่นๆ กรรมการทับซ้อนที่หนึ่งหลายองค์กรมากเกินไป (สร้างเครือข่ายแบบหลวม) ไม่น่าจะทำประโยชน์ได้เต็มที่ โดยเฉพาะถ้าเป็นกรรมการบริหารเต็มเวลา เครือข่ายกรรมการทับซ้อนแบบแนวนอนในเครือข่ายองค์กรขนาดใหญ่ที่มีองค์ความรู้ใกล้เคียงกันเป็นประโยชน์ในเรื่องของการตรวจสอบและการแชร์องค์ความรู้เชิงลึกระหว่างสมาชิก ทำให้องค์กรน่าจะสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์และส่งผลให้ผลการดำเนินการทางการเงินพัฒนาในทางที่ดีขึ้นได้ งานวิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยโดยวิเคราะห์ในเชิงลึกถึงบริษัทมหาชนที่ถือหุ้นโดยภาครัฐ วิเคราะห์เครือข่ายกรรมการทับซ้อนระหว่างประเทศไทยและประเทศต่างๆ มีการนำเสนอรายชื่อกรรมการทับซ้อนที่มีชื่อมากกว่าสามบริษัทมหาชนในปี 2008 จากนั้นทำการวิเคราะห์ผลกระทบตามพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ.2542 และได้อภิปรายถึงการตรวจสอบความถูกต้องภายในและภายนอกของเครื่องมือวิจัย ได้มีการนำเสนอแนวทางในการบริหารและจัดการเครือข่ายกรรมการทับซ้อนตามมุมมองหลักบรรษัทภิบาลอันเป็นมาตรฐานสากล อภิปรายถึงการต่อยอดทางวิชาการ ข้อจำกัดของงานวิจัยต่างๆ และนำเสนอบทสรุปเป็นการปิดท้าย

This research collected primary and secondary data using quantitative research techniques triangulated by qualitative method. The main research question is to explore impacts of strong and weak interlocking directorate networks toward future revenues and profits of Thai public firms. Collecting names of all directors (7135 names) who appeared to sit as board of directors in 491 public firms during 2003 and 2008, the research recorded firms' financial performances and lagged them for one year to reflect the impacts of interlocking directorate networks. Additionally, total assets, number of outside directors, directorship duality were controlled for their contributions toward financial performances. The statistical results confirmed most hypotheses indicating that strong-tie networks of interlocking directorates significantly contribute positively toward public firms' financial outcomes whereas the weak-tie networks of interlocking directorates hampered the financial outcomes.

Qualitative research provided interesting pictures portraying that interlocking directorates are typical efforts of public firms in gaining social legitimacy rather than building competitive advantage. Most directors agreed that busy directors (i.e., directors who working for weak-tie networks) do not fully contribute to firms' performance, particularly if they involve in one of the full-time managerial positions. Strong-tie network of interlocking directorates, on the other hand, can be very beneficial in terms of monitoring and controlling firm's performances. This research discusses interesting aspects of publicly traded government enterprises, compares interlocking directorates in Thailand and other developed countries, and presents details of interlocking directorates who sit on more than three public firms in 2008. Further, impacts of interlocking directorates are reviewed using concepts from Thailand's antitrust act issued in B.E. 2542. The research also explains its limitations and its internal and external validities, proposes managerial guidelines which follow concepts of corporate governance, and ends with overall conclusions.